

ДҮРІС ТАМАҚТАНУ - ЗАМАНАУИ ӨМІР ҰСТАНЫМЫ!

Жаз мезгілінде ішек инфекциясы аурулары асіреле таңдаңынан күрт өсіп кетеді. Ақсаңан мен ішек аурулары жағдын бірнеше күндерінің мазасын алмұн жағтар, денсаулығының бұзылуына үлкен асерін тигізеді.

Ақсаңан ішек инфекцияларына холера, дизентерия, сальмонеллез, ішек-коли-инфекциясы, іш сузегі, ротавирустық, энтеровирустық инфекциялары және т.б. жатады. Ишек вирустық инфекцияларымен хәбінесе балалар ауырады. Ауру жүктірылған азық-түліктен, судан, кирленген қол арқылы және тұрмыстық, бұйымдар арқылы жуғуы мүмкін.

Таңдаңын арқылы улануға шалдықтыратын, сүрьпталған азық-түлік-өнімдерінің колемі үлкен. Бірнеші өзекте-тез бұзылатын азық-түлік өнімдері жатады, олар: тоназытышта сақталмаған сут өнімдері, майонез, қаймакты кремі бар торт, пайдалану мерзімінде көткен немесе куырылмаған және дұрыс пісрілмеген ет, балық, күс, жұмыртқа өнімдері жатады.

Ауруға шалдыққан кезде ақсаңаның закымдануы (гастрит), жүрек айнуы, құсуы, іштің жоғары белігі ауруы мүмкін. Ашишек закымданған кезде (энтерит) дәрет жаһымсыз істі, сүйкі немесе жартылай сүйкі түрінде, газ көліршіктері, және корытылмаған ас қалдықтарымен аралас болуы байқалады. Ток-шектің закымдануы (колит) белгілерін дәрет су тәрізді, жалқаяқ кейде қан аралас түрінде болады. Ағаның жалпы жағдайы нашарлайды, алсіздік, босандық, бастың ауруы, табеттің бұзылуы, апатия, кейде дene кызуының көтерілуі пайдада болады.

Таңдаңын ауруға шалдыққан кезде өз-өзінізді емдеумен айналыспаңыз, дереу дәрігер шақырыңыз!

Дәрігер келгенге дейінгі көрсетілетін алғашқы жәрдем

- Жүрек айну және құсу басталған кезде, ақсаңанды 0,1% жылы күйінде перманганат калий ертіндісімен маргақақаның қызылт өріндісі немесе қайнаган таза сүмен жуу керек.
- Диарея (шілту) көбейген жағдайда ішек-қарын жоғындағы токсингерді жоютын және дәрітердің бекітін сорбенттеді қолдану керек. Ол үшін белсендірілген комр мен смексаны пайдалануға болады.
- Науқас жоғалтқан сүйкікін толтыру керек. Ол үшін шай, қайнаган су, компот, морс, және кисель ішу керек. Сүйкікін көп мөлшерде жоғалтқан жағдайда, дегидратация үшін тұздардың физиологиялық концентрациясы бар арнаны ертінділер ішүү үсінілады, олар: «Регидрон», «Оралит», «Орезол» және т.б. болуы мүмкін. Олардың тұралған түрлөрі акппарат, үнгакы бар капшыгарда көрсетілген.

Ішек инфекциялары мен таңдаңын аурундың алдын алу шаралары

- Тамак ішер алдында және дәретханаға барғанда кейін қолынды мукият тазалап құныңыз.
- Азық-түлікке термикалық, өндөу жасаңыз, сақталу мерзіміне караңыз.
- Кудік тұдыратын жерлерден тамак алмаңыз, тамак өнімдерін кездейсоқ тұздалардан сатып алмаңыз (теміржол станцияларынан, жағажайлардан және т.б.).
- Саларға шыққанда сезінізben бірге, тез бұзылатын тағамдарды алмаңыз.
- Асіреле жоғары көрсеткіштердегі холера, дизентерия аурулары бар елдерге (Индия, Бангладеш, Филиппины және басқалар) саларға шыққан кезде шешіпеніз.

ДЕНСАУЛЫҒЫНЫҢДЫ САҚТАНЫЗ!